

Рейтинговий звіт ODSA-005-016 про визначення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Одеса
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	21.07.2016 р.
Дата оновлення:	08.12.2016 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaAA-
Прогноз:	стабільний

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо рівня кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за I півріччя 2016 року, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності та перспективних планів на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана Одеською міською радою, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	21.07.2016	08.12.2016
Рівень рейтингу	uaAA-	uaAA-
Прогноз	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaAA** характеризується дуже високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.

Знак «->» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Одеси підтримується:

- високим рівнем бюджетної забезпеченості міста: обсяг доходів бюджету м. Одеси без урахування трансфертів у розрахунку на одного мешканця в I півріччі 2016 року перевищував середній показник по місцевих бюджетах у цілому (на 21,3%) та показники багатьох міст України, співставних за адміністративно-територіальним статусом;
- високими темпами зростання доходної частини бюджету (153,2% у 2015 році та 135,2% у I півріччі 2016 року), в тому числі в результаті позитивного впливу бюджетної та податкової реформи;
- диверсифікацією господарського комплексу міста за видами економічної діяльності, а також низьким рівнем концентрації надходжень до бюджету за основними платниками податків та інших обов'язкових платежів;
- помірною чутливістю господарського комплексу та бюджету міста до економічних ризиків;
- ефективною політикою міської влади стосовно управління місцевим боргом з метою оптимізації його обсягу й структури та зменшення боргового навантаження бюджету міста.

Рівень кредитного рейтингу м. Одеси обмежується:

- високою потребою в залученні додаткового фінансування, в тому числі на відновлення об'єктів міської інфраструктури та житлово-комунального господарства;
- впливом негативних чинників на фінансовий ринок і невисокою та нестабільною діловою активністю в окремих секторах економіки, що негативно впливає на потенціал зростання й платоспроможність економічних суб'єктів.

Резюме

Загальна інформація про місто

Одеса – місто обласного значення, адміністративний центр Одеської області, важливий промисловий, науковий, фінансовий, транспортний, туристичний та культурний центр на території України. Територія міста, що розташовано на північно-західному узбережжі Чорного моря, охоплює 162,42 кв км. Адміністративно територія міста поділяється на 4 райони: Київський, Малиновський, Приморський та Суворовський. Районні у місті ради не створені.

Основні показники

Основні показники соціально-економічного розвитку та фінансового стану м. Одеси

Назва показника	2013	2014	2015	I півр. 2016	Темп росту за ост. період, %
Чисельність наявного населення (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	1 017,0	1 016,5	1 010,8	1 008,2	99,7
Середньооблікова чисельність штатних працівників, тис. осіб	281,3	267,9	248,8	245,5	98,7
Середньомісячна заробітна плата, грн.	3 099,0	3 305,0	4 089,0	4 727,0	115,6
Заборгованість з виплати заробітної плати (станом на кінець звітного періоду), млн. грн.	7,7	17,4	46,2	46,4	100,5
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	11 843,8	12 444,9	16 947,7	9 578,5	123,9*
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	4 784,9	5 534,9	5 055,3	2 535,6	151,6*
Прямі іноземні інвестиції (станом на кінець звітного періоду), млн. доларів США	739,6	605,7	565,6	539,7	95,4
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	н/д	2 577,6	1 441,5	603,0	88,4*
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	353,9	433,5	371,6	160,5	210,1*
Обсяг роздрібного товарообігу, млн. грн.	22 130,4	22 832,7	25 935,3**	13 885,0**	115,9*
Доходи бюджету, млн.грн.	3 451,2	3 709,4	5 683,2	3 570,6	135,2*
Видатки бюджету та кредитування, млн.грн.	3 310,0	3 491,4	5 339,7	2 789,0	123,3*
Прямий борг (без врахування позик з Єдиного казначейського рахунку), млн.грн.	175,7	101,9	0,0	0,0	0,0

* темп росту до відповідного періоду попереднього року

**дані Головного управління статистики в Одеській області <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>

Соціальна сфера та економіка міста

За чисельністю населення (1 008,2 тис. осіб станом на 01.07.2016 р.) Одеса належить до великих міст України. Протягом I півріччя 2016 року як і в 2015 році, чисельність наявного населення скорочувалась як за рахунок негативного природного приросту, так і міграційного відтоку. Зважаючи на структуру економіки Одеси, ринок праці міста достатньо диверсифікований як за видами економічної діяльності, так і за основними роботодавцями. В I півріччі 2016 року ринок праці міста перебував під впливом рецесивних тенденцій в економіці України та збереження низького рівня ділової активності: чисельність зайнятих зберігала тенденцію до скорочення, кількість вивільнених працівників зростала. При цьому, рівень зайнятості населення в місті

залишався високим, а темпи зростання рівня оплати праці перевищили динаміку відповідного показника по Україні в цілому. Слід зауважити, що трудові ресурси міста є достатньо мобільними, значна чисельність мешканців міста зайнята в малому бізнесі – за даними міської ради на малих та середніх підприємствах працювало 133,2 тис. осіб або 68,1% від загальної кількості зайнятого у підприємницькій діяльності населення м. Одеси.

У січні-червні 2016 року рівень оплати праці збільшився на 15,6% до 4 727 грн. (на 2,3% нижче за середній по країні). Високі темпи зростання заробітної плати в I півріччі 2016 року були зумовлені поетапним зростанням рівня мінімальної заробітної плати, а також змінами податкового законодавства в частині нарахування ЄСВ, які сприяли зменшенню рівня виплат неофіційної заробітної плати працівникам підприємств міста та, відповідно, збільшенню податкової бази. Протягом I півріччя 2016 року обсяг невикраченої заробітної плати працівникам міста суттєво не змінився (46,4 млн. грн. станом на 01.07.2016 р.). Співвідношення обсягу боргу до середньомісячного фонду оплати праці становило 4%, що відповідає помірному рівню заборгованості.

Високі темпи зростання рівня номінальної заробітної плати позитивно впливали на динаміку надходжень податку на доходи фізичних осіб. Темпи зростання надходжень податку становили у січні-червні 2016 року 153,1% до показника у відповідному періоді минулого року, що є дуже високим рівнем у порівнянні з іншими періодами. Рівень виконання річного плану також є високим – 64,1% затвердженого річного показника.

Економічний потенціал Одеси характеризується багатогалузевою промисловістю, розгалуженою транспортною мережею та розвиненим портовим господарством. Крім того, місто має широку мережу ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Рівень диверсифікації міської економіки за видами економічної діяльності високий, суттєва залежність господарського комплексу та бюджету міста від діяльності окремих провідних підприємств чи груп компаній, або підприємств однієї галузі відсутня. Це забезпечує помірну чутливість господарського комплексу та бюджету міста до економічних ризиків.

Найбільшу питому вагу за обсягами сплати обов'язкових платежів до загального фонду бюджету міста в I півріччі 2016 року мали підприємства транспортного комплексу міста, установи бюджетної сфери (державне управління, освіта, охорона здоров'я, надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту), промислові підприємства, фінансові установи, підприємства торгівлі. Надходження кожного з основних платників не перевищують 1,5% доходної частини загального фонду бюджету міста (без урахування трансфертів).

Протягом останніх 3-х років на економіку міста та його фінансовий стан негативно впливали складна ситуація в економіці країни та зростання інфляційного тиску на економіку, що призвело до зниження реальних доходів підприємств і громадян. Серед основних факторів, які зумовлювали негативні економічні тенденції, були: загальнодержавна внутрішньополітична криза та військовий конфлікт в східному регіоні України, анексія Криму Російською Федерацією, розрив міжрегіональних зв'язків та погіршення відносин із окремими основними торговими партнерами,

звуження зовнішнього та внутрішнього попиту на продукцію вітчизняних виробників, скорочення державного фінансування, погіршення фінансових результатів підприємств, складна ситуація на фінансовому ринку та девальвація гривні відносно основних світових валют. При цьому, починаючи з 2014 року внаслідок перенаправлення туристичного потоку зросло навантаження на природно-рекреаційний потенціал міста, що, у свою чергу, стимулювало подальший розвиток туристичної сфери та супутніх галузей. Зокрема це стосується торгівлі та громадського харчування, сфери обслуговування, готельного бізнесу, транспорту, харчової промисловості.

У I півріччі 2016 року після тривалої рецесії намітилися тенденції до поступового відновлення темпів зростання економіки, відбувалося уповільнення інфляційних процесів внаслідок стриманої монетарної та фіскальної політики, а також завдяки сприятливій динаміці світових цін на сировину та стабілізації інфляційних очікувань. Рівень соціально-економічного розвитку та інвестиційний потенціал міста як і в попередніх періодах, високі, проте, враховуючи збереження негативних чинників, що впливають на фінансовий ринок країни, а також невисоку та нестабільну ділову активність в окремих секторах економіки, що негативно впливає на потенціал зростання і платоспроможність економічних суб'єктів, темпи зростання окремих показників, що характеризують стан місцевої економіки, залишалися повільними.

Промисловість займає важливе місце у місцевій економіці як з точки зору формування та розвитку ринку праці, так і наповнення бюджетів усіх рівнів шляхом сплати податкових платежів. Промисловий комплекс міста Одеси нараховує близько 600 підприємств. За підсумками I півріччя 2016 року промисловими підприємствами міста було реалізовано продукції на суму 9,6 млрд. грн., що на 23,9% більше за показник попереднього року в фактичних цінах та у розрахунку на одного мешканця вдвічі менше, ніж загалом по країні. Як і раніше, провідними галузями промислового комплексу міста залишалися: харчова промисловість, машинобудування, металургія, виробництво іншої неметалевої продукції та постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря.

Ситуація в реальному секторі економіки країни впродовж I півріччя 2016 року характеризувалася наявністю як позитивних, так і негативних тенденцій. Негативні ділові очікування, збільшення вартості енергоресурсів, зростання цін на сировину, матеріали, товари, збереження складних умов здійснення зовнішньоекономічної діяльності, складність отримання кредитних ресурсів, – усі ці та інші процеси продовжують негативно впливати на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання, на їх зовнішньоекономічну діяльність. При цьому, промисловий комплекс Одеси, на відміну від промисловості в інших регіонах країни, менше залежав від впливу зазначених вище негативних чинників. Загалом у I півріччі 2016 року обсяги реалізації промислової продукції зростали майже за усіма основними галузями. Як і в попередніх періодах, вплив економічної рецесії в країні на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу міста Одеса та, відповідно, обсяги надходжень податків та зборів до міського бюджету був помірним.

Стратегічною галуззю міста Одеса є також транспортний комплекс. На території міста діють найбільший морський порт в Україні, залізничний вокзал, автовокзал та автостанції, потужна система громадського транспорту, поблизу міста функціонує міжнародний аеропорт. Ситуація у транспортному комплексі країни в I півріччі

2016 року залишалася складною внаслідок збереження невисокої туристичної та ділової активності, у тому числі через нестабільну політичну ситуацію в країні та продовження військового конфлікту в окремих регіонах.

На сьогодні в зв'язку з анексією Криму посилилось стратегічне значення морського порту міста Одеси, який є одним з лідерів за обсягами перевалки вантажів серед портів України та найкрупнішим пасажирським портом на Чорному морі. Обсяг переробки вантажів Одеським морським торговельним портом у I півріччі 2016 року становив 11,7 млн. тонн, що на 5,8% менше показника відповідного періоду 2015 року. У номенклатурі вантажопотоків найбільшу питому вагу займають хлібні вантажі, контейнери та прокат чорних металів. Найбільшою за кількістю перероблених вантажів серед стивідорних компаній порту є ТОВ «Бруклін-Київ» (оператор причалів Хлібної гавані), яке в I півріччі 2016 року забезпечило близько 0,8% надходжень загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів.

Важливе місце в транспортному комплексі міста Одеса займає регіональна філія «Одеська залізниця» ПАТ «Укрзалізниця», географічне положення, а також конфігурація напрямків і ділянок якої визначають її важливе транзитне і транспортне значення. Одеська залізниця обслуговує територію Одеської, Миколаївської, Херсонської, Кіровоградської, Черкаської, Дніпропетровської та Вінницької областей та є природним монополістом у даних регіонах. За 6 місяців поточного року на Одеській залізниці було перевезено 14 млн. тонн вантажів, що на 3,9% більше, ніж за 6 місяців 2015 року. Обсяги перевезень пасажирів також зросли до відповідного періоду 2015 року – на 8,6% до 2 137 тис. пасажирів.

У I півріччі 2016 року відбувалося певне пожвавлення на ринку авіаційних послуг. Покращив свої показники й Міжнародний аеропорт «Одеса», який є другим за обсягами пасажиропотоку в Україні й пов'язаний повітряними лініями з багатьма містами України, СНД, країнами Євросоюзу, Азії та Африки. При цьому на даний час в Міжнародному аеропорту «Одеса» завершується масштабний проект реконструкції, який включає будівництво нового терміналу загальною площею 28 тис. кв. м та пропускною здатністю 3-3,5 млн. пасажирів на рік.

У місті функціонує розвинута система громадського транспорту, яка включає різні види транспорту: автобуси, тролейбуси, трамваї. З міського бюджету щорічно виділяються кошти на проведення робіт, пов'язаних із будівництвом, реконструкцією, ремонтом та утриманням автомобільних доріг, крім того міська рада виділяє кошти на фінансову підтримку підприємств електротранспорту та оновлення рухомого складу. Слід зауважити, що певні проблеми, пов'язані з необхідністю оновлення та капітального ремонту об'єктів транспортної інфраструктури, оновлення рухомого складу та встановлення економічно обґрунтованих тарифів на проїзд, зберігаються і в поточному році.

Протягом I півріччя 2016 року збереглася динаміка, сформована у попередніх періодах, щодо скорочення зовнішньоторговельного товарообороту в м. Одесі. За результатами січня-червня 2016 року обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств Одеси склав 603,0 млн. доларів США, що у розрахунку на 1 мешканця на 25,8% менше середнього показника по країні та на 11,6% менше за показник відповідного періоду 2015 року. В січні-червні 2016 року на динаміку зовнішньої торгівлі товарами підприємств України впливало зниження зовнішнього попиту на

продукцію внаслідок зміни кон'юнктури світового ринку, а також труднощі з реалізацією на традиційних ринках збуту, в тому числі внаслідок припинення співробітництва України з Російською Федерацією у воєнній сфері та введення обмежень з боку Російської Федерації на поставки продукції українських підприємств. Головними статтями експорту товарів, на які припадало майже 2/3 загального обсягу експортних поставок міста, були: зернові культури, насіння і плоди олійних рослин, жири та олії товарного або рослинного походження.

Залежність міста від іноземного капіталу є помірною – з початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 539,7 млн. доларів США прямих іноземних інвестицій, що в розрахунку на одного мешканця майже вдвічі менше за середній показник по країні. Протягом січня-червня 2016 року відбулося подальше скорочення обсягу прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку міста Одеси: обсяг акціонерного капіталу скоротився на 7,3 млн. доларів США., в тому числі внаслідок девальвації національної валюти на 1,5 млн. доларів США.

Незважаючи на несприятливі економічні умови, місто зберігало свої конкурентні переваги з точки зору здійснення інвестиційної діяльності та розвитку різних видів економічної діяльності. Інвестиційна активність на території міста Одеса значною мірою визначається підприємствами транспортного комплексу. Загальна сума капіталовкладень, освоєних протягом I півріччя 2016 року на об'єктах міста за рахунок усіх джерел фінансування, зросла на 51,6% (без коригування на інфляційну складову) та склала 2 535,6 млн. грн., що в розрахунку на 1 мешканця на 10,5% менше за середній показник по країні. Протягом січня-червня 2016 року в місті реалізовувались інвестиційні проекти провідними підприємствами промислового та транспортного комплексів, а також було продовжено реалізацію проектів за участю міської влади.

Одеса залишається одним із лідерів серед вітчизняних міст з точки зору житлового будівництва. На відміну від загальнодержавних показників динаміка розвитку будівельної галузі в місті протягом минулого року була позитивною. В січні-червні 2016 року в місті прийнято в експлуатацію 160,5 тис. кв. м загальної площі житла, що в 2,1 рази більше відповідних обсягів у I півріччі 2015 року. Серед об'єктів нежитлового будівництва, що вводились до експлуатації в січні-червні 2016 року, були об'єкти соціальної сфери, торгові площі, будівлі транспорту та дороги. Обсяги виконаних будівельних робіт у січні-червні 2016 року становили 1 243,8 млн. грн. (67,6% загальнообласного обсягу), що в фактичних цінах на 15,8% більше аналогічного показника в I півріччі 2015 року.

Комунальна власність та комунальне господарство

Розгалужене житлово-комунальне господарство міста Одеса забезпечує надання комунальних послуг різним групам споживачів. Житлово-комунальному господарству м. Одеси, як і для переважної більшості міст України, притаманний високий рівень зношеності основних засобів (зокрема, житлового фонду), об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства та приділяє особливу увагу інвестиційним програмам та програмам розвитку міжнародного співробітництва, в тому числі з міжнародними фінансовими організаціями.

Протягом аналізованого періоду рівень проплати населення за житлово-комунальні послуги перевищував середні показники багатьох міст країни. Загальний обсяг заборгованості населення за спожиті послуги (без урахування боргу за електроенергію та газопостачання) у розрахунку на 1 мешканця становив 438,4 грн., що, враховуючи динаміку зростання вартості енергоносіїв, відповідало помірному рівню боргу.

Одеська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У власності територіальної громади м. Одеси перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. При цьому, зважаючи на збереження слабкої загальної макроекономічної динаміки в країні, попит на об'єкти нерухомості міста залишався обмеженим. Загалом, за результатами січня-червня 2016 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності (продаж та оренда) у структурі доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів становить 10,3%, що на 0,7 в. п. менше у порівнянні з показником аналогічного періоду 2015 року.

Бюджет міста

Бюджет м. Одеси – бюджет місцевого самоврядування. Одеса є містом обласного значення, зведений бюджет міста включає бюджет одного рівня – міський. Організація бюджетного процесу в місті здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів. У місті Одеса забезпечується висока ефективність фінансової політики, дотримуються норми чинного законодавства у цій сфері, забезпечується оперативність прийняття та реалізації управлінських рішень.

Доходи бюджету м. Одеси формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів. Починаючи з 01.01.2015 р., завдяки позитивним наслідкам бюджетної реформи, а також внаслідок інфляційних процесів та ефекту відносно низької бази порівняння, темпи зростання доходів міського бюджету (без урахування трансфертів) підвищились. Рівень бюджетної забезпеченості зростав у порівнянні з іншими містами країни: співвідношення обсягу доходів бюджету міста в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах в цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету у 2015 році становило 112,6% (104,5% у 2014 році), в I півріччі 2016 року – 121,3%, що перевищує показники більшості міст України з аналогічним адміністративно-територіальним статусом та структурою економіки.

Для бюджету міста Одеса характерним є низький рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду як за основними галузями, так і основними платниками податків. Суттєва залежність бюджету від окремих основних платників податків відсутня. Рівень самостійності бюджету залишається високим, залежність від базової дотації відсутня. Починаючи з 01.01.2015 р. м. Одеса зберігає статус міста-донора. Зважаючи на те, що в попередніх бюджетних періодах по місту Одеса обсяг надходжень податку на доходи фізичних осіб у розрахунку на 1 мешканця

перевищував середній показник по країні, з бюджету міста в 2015 році та I півріччі 2016 року перераховувалась реверсна дотація (вилучення) в сумі 108,5 млн. грн. та 66,1 млн. грн. відповідно.

Бюджет м. Одеси за результатами виконання в I півріччі 2016 року як і в попередньому відповідному бюджетному періоді, мав позитивне сальдо операційного балансу за загальним фондом (832,8 млн. грн.). Це було пов'язано з високими темпами зростання податкових надходжень, а також зі збільшенням обсягу трансфертів, передусім за рахунок збільшення обсягів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій). Темпи зростання обсягів інших трансфертів (зокрема, медичної та освітньої субвенції) були більш повільними. За спеціальним фондом обсяг операційних доходів перевищив обсяг операційних видатків на 63 млн. грн. Бюджет міста за підсумками I півріччя 2016 року виконано з профіцитом обсягом 781,7 млн. грн., у тому числі профіцит загального фонду склав 845 млн. грн., спеціальний фонд виконано з дефіцитом обсягом 63,3 млн. грн. Виконання бюджету з профіцитом призвело до суттєвого зростання залишків на рахунках загального фонду. Джерелом покриття дефіциту спеціального фонду були кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку.

Протягом 2015 року та I півріччя 2016 року показники ліквідності бюджету міста зросли та перебували на високому рівні за загальним та спеціальним фондом. Зважаючи на достатні показники ліквідності, до бюджету міста протягом 2015 року та I півріччя 2016 року не залучалися короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів за загальним фондом.

Протягом січня-червня 2016 року до доходної частини бюджету міста надійшло 3 570,6 млн. грн., що на 35,2% більше, ніж обсяг відповідних надходжень у I півріччі 2015 року. Незважаючи на збереження складної фінансово-економічної ситуації в країні, обсяги надходжень за переважною більшістю джерел наповнення бюджету міста зростали, а рівень виконання річного плану за доходами загального та спеціального фондів за результатами I півріччя 2016 року був високим та за більшістю джерел перевищував аналогічні показники за результатами відповідних періодів 2015 та 2014 років. Уточнений річний план за доходами в цілому було виконано на 62,4%, у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду бюджету міста виконані на 61,2%, спеціального фонду – на 83,9%.

Обсяг видаткової частини бюджету міста Одеса за результатами I півріччя 2016 року збільшився на 23,3% проти відповідного періоду 2015 року, затверджений на 2016 рік план за видатками бюджету було виконано на 44,3%. Основним напрямом видатків бюджету залишається фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Починаючи з 01.01.2015 р. дві найбільші за обсягами видатків галузі бюджетної сфери (освіта та охорона здоров'я) фінансуються як за рахунок доходів бюджету міста, так і відповідних субвенцій з державного бюджету. При цьому частка міста в сумарному обсязі фінансування зазначених галузей зростає.

Зміни у структурі видаткової частини бюджету за економічною класифікацією характеризувалися зменшенням у січні-червні 2016 року питомої ваги капітальних видатків до 7,7%, що відповідає помірному рівню. Питома вага захищених статей в обсязі видатків загального фонду бюджету в аналізованому періоді залишалася високою.

Боргові зобов'язання міста

Боргова політика Одеської міської влади визначається потребою у залученні додаткового фінансування для реалізації проектів із відновлення міської інфраструктури. Одеська міська рада проводить зважену та ефективну боргову політику. Протягом I півріччя 2016 року як і в попередніх періодах, місто зберігало помірний рівень консолідованого боргу. Зобов'язання за запозиченнями, залученими до бюджету розвитку міста, на сьогодні відсутні. У попередніх періодах зобов'язання за запозиченнями, залученими міською радою, виконувалися відповідно до укладених угод у повному обсязі. Сума прямого боргу Одеської міської ради станом на 01.07.2016 р. дорівнювала 205,4 млн. грн. та складалася із непогашених залишків за середньостроковими позичками з єдиного казначейського рахунку. Пряме боргове навантаження бюджету станом на 01.07.2016 р. було низьким.

За інформацією Одеської міської ради на даний час проводиться робота по отриманню кредиту від Північної Екологічної Фінансової Корпорації (НЕФКО) обсягом до 10,6 млн. грн. (еквівалент 368,7 тис. євро) на реалізацію проекту впровадження енергоефективних заходів по термореновації окремих дитячих навчальних закладів з реконструкцією систем опалення та гарячого водопостачання, а також капітального ремонту освітлення в закладах охорони здоров'я та освіти міста Одеси.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Одеси підтверджено на рівні **uaAA-**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

О. В. Шубіна

Начальник відділу рейтингів небанківських установ

О. К. Самойлова

Додатки

Бюджетні показники м. Одеси у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2013	2014	I півр. 2015	2015	I півр. 2016
Податкові надходження	2 007 171,1	2 117 565,6	1 189 086,0	2 612 534,8	1 795 298,6
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	297 372,0	296 887,4	213 229,0	517 382,9	277 369,4
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	1 036 294,1	1 193 837,3	1 217 885,0	2 462 782,6	1 396 744,2
Операційні надходження всього	3 340 837,2	3 608 290,3	2 620 200,0	5 592 700,2	3 469 412,2
Поточні видатки на заробітну плату, використання товарів та послуг та інші поточні видатки	1 918 883,6	1 983 799,7	1 207 686,1	2 602 811,3	1 419 172,6
Поточні трансферти та соціальне забезпечення	1 078 786,8	1 217 251,2	798 614,9	1 702 499,5	1 154 436,1
Операційні видатки всього	2 997 670,4	3 201 050,8	2 006 301,0	4 305 310,8	2 573 608,8
Операційний баланс	343 166,8	407 239,4	613 899,0	1 287 389,5	895 803,4
Фінансовий дохід	2 550,4	853,4	2,1	49,2	12 119,5
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	26 668,4	15 981,6	3 141,8	3 106,8	0,0
Фінансовий баланс	-24 118,0	-15 128,2	-3 139,7	-3 057,5	12 119,5
Поточний баланс	319 048,9	392 111,3	610 759,4	1 284 331,9	907 923,0
Капітальні надходження	63 466,7	43 573,6	20 294,1	77 109,9	88 340,6
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	44 304,1	56 725,5	0,0	13 297,7	745,6
Капітальні надходження всього	107 770,8	100 299,1	20 294,1	90 407,7	89 086,2
Придбання основного капіталу	265 586,6	263 685,7	237 229,1	933 636,0	196 168,6
Капітальні трансферти	20 241,4	10 763,6	15 807,2	97 474,6	19 241,3
Капітальні видатки всього	285 827,9	274 449,3	253 036,3	1 031 110,7	215 409,9
Капітальний баланс	-178 057,1	-174 150,3	-232 742,3	-940 703,0	-126 323,7
Баланс після капітальних видатків	140 991,7	217 961,0	378 017,1	343 629,0	781 599,2
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	-121,3	-54,3	-35,4	171,8	-48,5
Профіцит/дефіцит	141 113,1	218 015,3	378 052,5	343 457,2	781 647,7
Фінансування	-141 113,1	-218 015,3	-378 052,5	-343 457,2	-781 647,7
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Одеської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Основні джерела фінансування бюджету м. Одеси, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2013	2014	I півр. 2015	2015	I півр. 2016
Профіцит/дефіцит	141 113,1	218 015,3	378 052,5	343 457,2	781 647,7
Фінансування	-141 113,1	-218 015,3	-378 052,5	-343 457,2	-781 647,7
Зміни залишків	-185 610,0	-91 823,2	-245 318,6	-209 836,2	-485 422,3
залишок на початок року	240 478,7	426 088,7	517 911,9	517 911,9	727 748,2
залишок на кінець року	426 088,7	517 911,9	763 230,6	727 748,2	1 213 170,4
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	109 326,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	368 877,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	-259 551,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	11 260,0	9 360,0	0,0	0,0	-299 000,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	11 260,0	9 360,0	0,0	0,0	0,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	-299 000,0
Фінансування за борговими операціями	-83 827,8	-134 900,0	-127 972,0	-127 972,0	0,0
Внутрішні зобов'язання	-41 400,0	-49 680,0	-33 120,0	-33 120,0	0,0
Запозичення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	-41 400,0	-49 680,0	-33 120,0	-33 120,0	0,0
Зовнішні зобов'язання	-42 427,8	-85 220,0	-94 852,0	-94 852,0	0,0
Запозичення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	-42 427,8	-85 220,0	-94 852,0	-94 852,0	0,0
Інші розрахунки	7 738,2	-652,0	-4 761,9	-5 649,0	2 774,5
кошти, що передаються до бюджету розвитку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Одеської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Виконання доходної частини бюджету міста Одеси, тис. грн.

Показники	2013 (виконано)	2014 (виконано)	2015 (виконано)	2016 (план)	I півр. 2016 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Податкові надходження	2 007 171,1	2 117 565,6	2 612 534,8	2 715 020,0	1 795 298,6	66,1	151,0
<i>питома вага податкових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	58,2	57,1	46,0	47,5	50,3	105,9	111,7
Податок на доходи фізичних осіб	1 396 617,8	1 460 858,3	1 429 381,0	1 526 210,0	978 270,9	64,1	153,1
Податок на прибуток підприємств	19 277,2	12 558,9	76 019,5	8 050,0	-19 195,4	-238,5	-35,0
Податки на власність	5 834,2	3 226,6	-13,6	0,0	4,4	-	-32,4
Збори та плата за спеціальне використання природних ресурсів (без плати за землю до 01.01.2015 р.)	0,0	0,0	9,0	0,0	1,8	-	12,2
Акцизний податок	X	X	265 819,8	252 800,0	176 632,6	69,9	157,7
Податок на нерухоме майно (за виключенням податку та орендної плати за землю, транспортного податку)	499,9	1 570,3	42 793,2	52 150,0	45 490,8	87,2	288,9
Податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб (до 01.01.2015 р. - плата за землю)	295 548,3	299 068,2	379 322,6	425 000,0	340 157,7	80,0	184,6
Транспортний податок з юридичних та фізичних осіб	X	X	26 197,8	22 000,0	5 031,1	22,9	366,1
Єдиний податок	252 213,5	297 822,9	376 907,0	410 500,0	260 221,9	63,4	150,0
Місцеві податки та збори, без урахування єдиного податку та податків на нерухомість	33 845,3	33 499,3	14 096,3	15 970,0	7 511,0	47,0	106,6
Інші податки та збори	3 335,0	8 961,1	2 002,4	2 340,0	1 171,8	50,1	100,2
Неподаткові надходження	299 507,4	296 177,2	516 606,3	383 900,1	289 262,4	75,3	135,7
<i>питома вага неподаткових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	8,7	8,0	9,1	6,7	8,1	120,7	100,4
Власні надходження бюджетних установ та організацій	160 086,0	167 909,1	218 497,2	160 145,1	122 789,2	76,7	134,8
Відсотки банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами	2 455,9	806,7	0,8	0,0	12 090,7	-	1 502 716,9
Плата за оренду майнових комплексів та іншого майна, що є у комунальній власності	58 219,7	62 267,5	102 795,0	84 860,0	48 636,5	57,3	104,5
Державне мито	2 323,2	2 153,5	21 822,1	20 000,0	10 960,2	54,8	97,7
Плата за надання адміністративних послуг	309,2	0,0	27 466,4	26 800,0	17 716,2	66,1	130,7
Інші неподаткові надходження	76 113,4	63 040,4	146 024,8	92 095,0	77 069,6	83,7	151,9
Доходи від операцій з капіталом	63 466,7	43 573,6	77 109,9	43 926,0	88 340,6	201,1	435,3
<i>питома вага операцій з капіталом в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	1,8	1,2	1,4	0,8	2,5	322,1	321,9
Кошти від продажу основного капіталу	21 613,0	16 432,3	25 075,1	20 026,0	31 090,5	155,3	324,9
Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	41 853,7	27 141,3	52 034,8	23 900,0	57 250,1	239,5	533,8
Цільові фонди	415,0	1 563,6	825,8	250,0	226,6	90,6	198,1
<i>питома вага цільового фонду в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	0,01	0,04	0,01	0,00	0,01	145,15	146,47
Разом доходів	2 370 560,2	2 458 880,0	3 207 076,8	3 143 096,1	2 173 128,1	69,1	152,8
Трансферти з державного бюджету	991 914,0	1 227 961,8	2 454 697,5	2 507 151,0	1 393 218,6	55,6	114,8
<i>питома вага трансфертів в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	28,7	33,1	43,2	43,8	39,0	89,0	84,9
Усього доходів	3 362 474,2	3 686 841,7	5 661 774,3	5 650 247,1	3 566 346,7	63,1	135,3
Трансферти, які передаються між місцевими бюджетами різних рівнів або між бюджетами однієї підпорядкованості	88 684,2	22 601,0	21 382,8	68 652,2	4 271,2	6,2	102,2
Усього	3 451 158,4	3 709 442,7	5 683 157,1	5 718 899,3	3 570 617,9	62,4	135,2

Джерело: Одеська міська рада

Виконання видаткової частини та кредитування бюджету міста Одеси, тис. грн.

Показник	2013 (виконано)	2014 (виконано)	2015 (виконано)	2016 (план)	I півр. 2016 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Державне управління	100 227,6	118 779,9	164 074,0	219 835,8	85 644,0	39,0	128,2
Освіта	925 133,1	951 489,9	1 173 233,1	1 484 758,9	747 999,1	50,4	122,6
Охорона здоров'я	696 593,5	675 924,2	858 291,9	901 653,5	407 012,8	45,1	111,9
Соціальний захист і соціальна допомога	835 205,0	944 603,2	1 175 621,4	1 353 963,9	791 637,1	58,5	136,5
Житлово-комунальне господарство	107 460,9	137 438,2	251 455,0	314 652,2	203 843,7	64,8	206,9
Культура і мистецтво	95 578,3	102 180,9	119 604,1	156 693,8	78 665,9	50,2	124,6
Засоби масової інформація	2 917,7	3 512,2	3 928,1	3 472,4	1 175,8	33,9	59,7
Фізична культура і спорт	15 675,5	15 664,3	23 141,6	29 356,4	10 272,5	35,0	101,3
Будівництво	209 389,0	209 172,3	831 273,2	861 671,9	169 364,2	19,7	81,9
Землеустрій	154,9	0,0	479,0	5 860,5	1 605,5	27,4	335,2
Транспорт	207 521,8	220 376,0	418 520,5	541 258,7	149 849,9	27,7	135,5
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	22 128,5	35 454,3	63 817,9	174 044,0	39 062,1	22,4	121,5
Охорона навколишнього природного середовища та ядерна безпека	1 806,4	1 170,5	1 689,6	1 444,2	232,8	16,1	126,3
Запобігання та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	2 221,5	2 316,9	4 048,8	5 632,2	2 586,5	45,9	135,3
Обслуговування боргу	26 668,4	15 981,6	3 106,8	0,0	0,0	-	0,0
Цільові фонди	9 805,7	15 650,0	20 334,3	8 766,7	2 171,8	24,8	48,8
Видатки, не віднесені до основних груп	35 951,4	41 767,5	118 409,4	91 669,6	28 510,8	31,1	52,2
Разом видатків	3 294 439,2	3 491 481,7	5 231 028,7	6 154 734,6	2 719 634,5	44,2	123,2
Трансферти іншим бюджетам	15 727,5	0,0	108 499,5	135 491,1	69 384,2	51,2	127,9
у т.ч. реверсна дотація (до 01.01.2015 р. - кошти, що передаються до Державного бюджету)	0,0	0,0	108 499,5	132 213,7	66 106,8	50,0	121,9
Усього видатків	3 310 166,7	3 491 481,7	5 339 528,2	6 290 225,7	2 789 018,7	44,3	123,3
Платежі за кредитними угодами, укладеними під місцеві гарантії	0,0	0,0	0,0	72 322,9	0,0	0,0	-
Підтримка малого і середнього підприємництва	0,0	0,0	0,0	250,0	0,0	0,0	-
Надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	0,0	119,4	252,6	180,0	0,0	0,0	-
Повернення кредитів, наданих для кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	-121,3	-173,7	-80,9	-180,0	-48,5	26,9	137,1
Разом	3 310 045,4	3 491 427,5	5 339 700,0	6 362 798,6	2 788 970,2	43,8	123,3

Джерело: Одеська міська рада